

УДК 657.1.011.56

doi: 10.15330/apred.2.18.8-15

Баланюк І.Ф.¹, Іванюк Т.Л.²

ЗАСТОСУВАННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В КОНСАЛТИНГУ З ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
Міністерство освіти і науки України,
кафедра обліку і оподаткування,
вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ,
76000, Україна,
¹тел: +380503733282,
e-mail: ivan.balaniuk@pnu.edu.ua
ORCID iD: 0000-0002-8320-6383

²тел: +380987611616,
e-mail: tetiana.ivaniuk@pnu.edu.ua
ORCID iD: 0000-0003-4601-1226

Анотація. Стаття направлена на дослідження застосування цифрових технологій в консалтингу з обліку та оподаткування, які є важливою складовою розвитку бухгалтерського обліку. Визначено, що одним із перспективних напрямків розвитку бізнесу підприємств є впровадження в їх економічну діяльність цифрових технологій. Слід зазначити, що застосування цифрових технологій є досить актуальним питанням для діяльності консалтингових компаній з обліку та оподаткування. Розкрито вплив цифрових технологій на розвиток консалтингових послуг у сфері бухгалтерського обліку та оподаткування господарських операцій.

Метою статті є дослідження застосування цифрових технологій в консалтингу з обліку та оподаткування в частині можливостей, які вони утворюють, та ризиків, які вони породжують.

Для досягнення поставленої мети у статті застосовано наступні методи дослідження, такі- як: дедукція – для визначення основних переваг та недоліків застосування кожного виду цифрових технологій; системний аналіз – для вивчення облікових процесів у їх взаємозв'язку та взаємозалежності із включенням причинно-наслідкових зв'язків; синтез – для підсумку розрізнених аспектів дослідження цифрових технологій в консалтингу з обліку та оподаткування; абстрагування – для визначення узагальнених висновків.

У статті проаналізовано види цифрових технологій, які можуть використовуватися в консалтингу з обліку та оподаткування; визначено основні переваги та недоліки використання цифрових технологій у діяльності консалтингових компаній; виділено головні особливості в реєстрації господарських операцій під час ведення бухгалтерського обліку та оподаткування консалтинговими компаніями із застосуванням цифрових технологій.

Науковою новизною дослідження виступає систематизація та аналіз цифрових технологій в консалтингу з обліку та оподаткування, а саме виділено п'ять основних інформаційних технологій: технологія хмарних обчислень; програмний робот і технології штучного інтелекту; технологія блокчейн; технології роботи з великими масивами даних; Інтернет речей. Наведено приклади із впровадження в господарську діяльність даних цифрових технологій в сфері обліку.

Результати наукового процесу можуть бути застосовані консалтинговими компаніями та господарськими одиницями під час ведення обліку та оподаткування сторонніми виконавцями.

Ключові слова: цифрові технології, консалтинг, бухгалтерський облік, оподаткування, блокчейн, великі масиви даних, Інтернет речей, хмарні технології.

PECULIARITIES OF APPLICATION OF DIGITAL TECHNOLOGIES IN ACCOUNTING AND TAXATION CONSULTING

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University,
Ministry of Education and Science of Ukraine,
Department of Accounting and Taxation,
Shevchenko str., 57, Ivano-Frankivsk,
76010, Ukraine,
¹tel.: +380503733282,
e-mail: ivan.balaniuk@pnu.edu.ua
ORCID iD: 0000-0002-8320-6383

²tel.: +380987611616,
e-mail: tetjanaivanyk96@gmail.com
ORCID iD: 0000-0003-4601-1226

Abstract. The article is aimed at studying the application of digital technologies in consulting on accounting and taxation, which are an important component of the development of accounting. It is determined that one of the promising areas of business development of enterprises is the introduction of digital technologies in their economic activity. It should be noted that the use of digital technologies is a very important issue for the activities of consulting companies for accounting and taxation. The influence of digital technologies on the development of consulting services in the field of accounting and taxation of business transactions is revealed.

The aim of the article is to study the impact of digital technologies in accounting and taxation consulting in terms of the opportunities they create and the risks they pose.

To achieve this goal, the article uses the following research methods, such as: deduction - to determine the main advantages and disadvantages of each type of digital technology; systems analysis - to study the accounting processes in their relationship and interdependence with the inclusion of causation; synthesis - to summarize the disparate aspects of digital technology research in accounting and taxation consulting; abstraction - to determine the generalized conclusions.

The article analyzes in detail the types of digital technologies that can be used in accounting and taxation consulting; identified the main advantages and disadvantages of using digital technologies in the activities of consulting companies; the main features in the registration of business transactions during accounting and taxation by consulting companies using digital technologies are highlighted.

The scientific novelty of the study is the systematization and analysis of digital technologies in accounting and taxation consulting, namely, six main information technologies are identified: cloud computing technologies; software robot and artificial intelligence technologies; blockchain technology; technologies for working with large data sets; The Internet of Things, as well as examples of the implementation of digital technologies in the field of accounting.

The results of the scientific process can be used by consulting companies and business units in the accounting and taxation of third-party companies.

Keywords: digital technologies, consulting, accounting, taxation, blockchain, large data sets, Internet of Things, cloud technologies.

Вступ. Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій здійснюється швидкими темпами і вносить зміни в управлінні на макро- та мікрорівні. Поява і розвиток різноманітних цифрових сервісів і технологій скорочує час, необхідний для збору й обробки інформації, збільшує обсяг даних, що зберігаються. У цій ситуації підприємства ставлять перед системою бухгалтерського обліку, що розвивається, нові виклики як в теорії, так і на практиці. Прогнозування розвитку консалтингу з обліку та оподаткування вимагає розкриття особливостей впливу цифрових технологій.

Постановка завдання. В результаті швидкого розвитку інформаційних технологічних засобів змінюються новітні цифрові технології, такі як Інтернет речей, програмне забезпечення та кібер-системи, штучний інтелект, великі масиви даних, хмарні обчислення та туманні розрахунки, блокчейн та безпаперові технології, передові технології (3D-друк), безпілотні та мобільні, біометричні, квантові та ідентифікаційні, які змінюють світове уявлення та використовуються в суспільному житті, сферах і галузях національного господарства. Також, ці технології справляють значний вплив на розвиток фінансово-економічного сектору економіки, спричиняючи системні зміни в організації та управлінні суб'єктами господарювання. Використання нових технологій як інструменту виконання завдань консалтингу з обліку та оподаткування визначає їх загальний розвиток і призводить до зміни професійної практики у цій сфері.

Метою статті є дослідження застосування цифрових технологій в консалтингу з обліку та оподаткування в частині можливостей, які вони утворюють, та ризиків, які вони породжують.

Для досягнення поставленої мети у статті застосовано наступні методи дослідження, такі-як: дедукція – для визначення основних переваг та недоліків застосування кожного виду цифрових технологій; системний аналіз – для вивчення облікових процесів у їх взаємозв'язку та взаємозалежності із включенням причинно-наслідкових зв'язків; синтез – для підсумку розрізнених аспектів дослідження цифрових технологій в консалтингу з обліку та оподаткування; абстрагування – для визначення узагальнених висновків.

Результати. Впровадження сучасних цифрових технологій у сфері бухгалтерського обліку впливає як на методичні аспекти організації бухгалтерського обліку та обробки облікових даних, так і на технологічні. Процес реєстрації транзакцій вийшов на новий рівень. Враховуючи потенціал хмарних технологій, експерти консалтингової компанії можуть працювати з будь-якого пристрою (який забезпечує доступ до Інтернету) у спеціальний додаток, який використовує зворотний зв'язок для обробки даних та отримання вхідних документів. Усі дані вводяться один раз і обробляються негайно. Технологічний процес обробки даних за допомогою сучасних бухгалтерських програм можна розділити на етапи, які показують можливості впровадження сучасних цифрових технологій.

1. Збір та реєстрація первинної інформації для обробки в програмі. Це впровадження пріоритетних документів у програмне забезпечення.

2. Відображення господарських операцій, структуризація синтетичних та аналітичних облікових записів, створення довідників з поточною інформацією. На цьому етапі перевіряються вихідні дані та їх відображення в програмі. Незважаючи на те, що використання цифрових технологій забезпечує контрольні функції системи бухгалтерського обліку та оподаткування, її використання не гарантує відповідності фінансової звітності реальній ситуації [1].

3. Одержання результатів звітного періоду за бажанням користувача. Це можуть бути бухгалтерські довідки, регламентована звітність, управлінські звіти.

Впровадження цифрових інструментів призводить до трансформацій у технології збору та обробки облікових даних. Хоча при здійсненні консалтингу з обліку і оподаткування всі елементи методу обліку залишаються з використанням бухгалтерських програм, вони змінюються за формою і характером. Документуючи факти економічного життя за допомогою цифрових технологій, можна виокремити особливості їх застосування:

– акумулювання та первинна обробка облікової інформації може відбуватися не лише на робочих місцях із встановленим комп'ютером та програмним забезпеченням, а й у будь-якому місці з підключенням до Інтернету за умови, що програмне

забезпечення використовується в хмарі. Результатом є скорочення потоку паперових документів та підхід до повністю дематеріалізованого обліку. Однією з переваг використання хмарних технологій є те, що користувачі можуть отримати доступ до документа в його оригінальному вигляді та переглянути інформацію, яку він містить, у будь-який час. За допомогою сучасного бухгалтерського програмного забезпечення ви можете створювати інші документи на основі підготовлених даних. Так, в бухгалтерській програмі “BAS: Бухгалтерія для України” на основі документа “Рахунок-фактура до оплати покупцеві” передбачено створення документів “Реалізація товарів і послуг”, “Платіжне доручення” та ін. Пріоритетні документи, отримані в процесі обробки, можуть бути автоматично введені в програму, а звіти документів створюються відразу;

– дані можуть зберігатися різними способами. І це не тільки сканери штрих-кодів (для швидкого пошуку та збереження товарів), касові апарати (для обліку роздрібною виручки), смарт-картки (для обліку роботи та нарахування заробітної плати), ваги (для автоматичної передачі даних друку товарів). Впровадження цифрових технологій¹ може принести значні зміни. Якщо основні вузли та механізми машин та обладнання оснащені датчиками, виконавчими механізмами та керуючими пристроями та процесорами, аналітична інформація збирається в процесі виробництва. Після їх обробки та передачі в інформаційну систему обліку автоматично створюється база даних про стан обладнання та відповідних виробничих процесів [2]. Враховуючи надійну роботу фізичних пристроїв (датчиків тощо), залучення людини до підготовки деяких першочергових документів просто не потрібно.

Можливості застосування цифрових технологій з консалтингу обліку та оподаткування включають:

- технології хмарних обчислень;
- програмний робот і технології штучного інтелекту;
- технологія блокчейн;
- технології роботи з великими масивами даних;
- Інтернет речей.

Хмарні технології. Це технології для зберігання та обробки даних онлайн у хмарі, а не на жорсткому диску комп'ютера чи ноутбука. Доступ до програм через хмару дає змогу вільно переміщувати інформацію незалежно від того, де перебуває користувач і яким пристроєм він користується. Хмара також надає внутрішнім і зовнішнім користувачам доступ до інформації суб'єкта господарювання, полегшуючи співпрацю та обмін даними. Для хмарних технологій доступні такі варіанти:

– використання ресурсів ІТ-інфраструктури постачальника орендаря, або інфраструктуру як послугу. Замовник використовує інфраструктуру для встановлення всього програмного забезпечення та додатків (на основі різних технологічних платформ) і ведення бізнесу. Постачальник постачає та обслуговує сервери, сховища даних, мережеві компоненти;

– використання ІТ-інфраструктури та платформи постачальника послуг (веб-сервер або база даних) за договором оренди як послуга або платформа як послуга. Замовник керує програмними продуктами (додатками) та операційною системою продавця;

– використання програмного забезпечення постачальника послуг як послуги або програмного забезпечення як послуги, наприклад, електронна пошта або інші офісні програми. Замовник користується додатком, основні параметри програми контролює постачальник.

Так, український оператор GigaCloud пропонує передачу програмних продуктів, розроблених для платформи “1С” та аналогічної бази даних, до хмарного сервісу – в

Інтернет за допомогою програмного продукту “1С:Фреш” [3]. Звичайно, перехід на такі продукти не тільки полегшує роботу експерта з консалтингу з автоматизації технічних процесів, цілодобової технічної підтримки, швидкості та можливості працювати в програмі з двома працівниками і довше одночасно, але й сприяє використанню хмарних технологій в бухгалтерській та іншій професійній діяльності.

Про швидкий розвиток і поширення хмарних технологій повідомляє консалтингова компанія Gartner, за оцінками якої світовий ринок хмарних технологій виріс на 18% до 246,8 мільярдів доларів у 2017 році. Компанія прогнозує, що до 2023 року контракти з хмарними технологіями охоплять 60% усього ІТ-аутсорсингу в усьому світі [4].

Основними перевагами використання хмарних технологій в бухгалтерському обліку є:

- активна допомога в переході від «паперової версії» до електронної роботи та зберігання даних через сховища даних;
- забезпечення безперервності бізнесу за допомогою регулярного автоматичного резервного копіювання, архівування баз даних у хмарі, швидкого відновлення після первинних технічних і програмних неполадок;
- всебітня мобільність хмарних баз даних з Інтернетом та відповідними технічними засобами (планшет, комп’ютер, смартфон, ноутбук тощо);
- постачальники автоматично оновлюють програмні продукти без використання персоналу компанії та зменшують потребу в обслуговуванні апаратного забезпечення та телекомунікаційних мереж;
- масштабованість інфраструктури в міру їх зростання;
- значне скорочення капітальних витрат користувачів ІТ (будівництво центрів обробки даних, придбання серверного та мережевого обладнання, апаратних і програмних рішень для забезпечення безперервності та ефективності), які несуть постачальники [5, с. 48].

Однак є певні проблеми з використанням хмарних технологій. Наприклад, такі як:

- відсутність чітких угод про рівень обслуговування ускладнює для клієнтів оцінку заходів безпеки та розробку власних заходів для забезпечення відповідності власним стандартам та стандартам керівників;
- необхідність безперервного підключення до Інтернету. Навпаки, у місцях, віддалених від інформаційно-комунікаційних центрів, ймовірність технологічних і технічних проблем з доступом до Інтернету може бути високою. З іншого боку, з майбутнім розвитком технологій 3G, 4G та 5G, а також супутникового й мобільного транспортного середовища цей дефіцит практично зникне;
- розширення доступу до послуг, що дозволить вирішити питання доступу. ІТ-менеджерам рекомендується організувати централізований процес авторизації, в якому кожен запит від бізнес-підрозділу спочатку надходить до ІТ-відділу.

Проте, за словами С. Гілберта (генерального директора KeyBank), впровадження та використання хмарних технологій у компаніях дає змогу врахувати поточні зміни в системі бухгалтерського обліку та автоматизувати всі відповідні бізнес-процеси. При цьому працівники з консалтингу з обліку та оподаткування повинні орієнтуватися лише на інформацію, отриману від працівників інших підрозділів. Інакше кажучи, на основі цієї інформації експерт складає облікову політику, робить необхідні висновки та забезпечує належну підготовку рахунків.

Таким чином, одним із найбільш передових підходів до автоматизації обліку та оподаткування, а також оптимізації бізнес-процесів є використання хмарних технологій.

Програмний робот і технології штучного інтелекту. Прикладом використання програмних роботів та штучного інтелекту в автоматизації бізнес-процесів на підприємствах [6] є технологія роботизованої автоматизації процесів (RPA). У традиційних системах розробник створює список функцій для автоматизації завдання, використовуючи інтерфейси прикладного програмування (API) як мову сценаріїв. У RPA, з іншого боку, програмний робот імітує діяльність людини, взаємодіючи з системним інтерфейсом. Система RPA розробляє список функцій, спостерігаючи за тим, як користувач виконує завдання в графічному інтерфейсі користувача програми [6].

Перевагами цієї технології є:

- гарантування цілодобової роботи системи та функціональне тестування існуючих бізнес-процесів;
- забезпечення точності введення даних та оцінку діяльності;
- забезпечення сумісності RPA (тобто здатність співпрацювати) з усіма програмами, що використовуються компанією;
- автоматизація найбільш трудомістких, стандартизованих, заснованих на правилах і легко структурованих завдань;
- звільняє працівників, які ведуть облік від рутинних завдань і дає час для інших інтелектуальних завдань;
- звільняє консалтингову компанію від обов'язку отримувати, підтримувати та оновлювати інформаційні технології (програмне та відповідне апаратне забезпечення);
- доступність для всіх підприємств [6].

Проте до всіх переваг робототехніки в бізнес-процесах додаються і певні межі застосування. Вони охоплюють діяльність і процеси, які відбуваються за нестандартними сценаріями та вимагають рішення на основі аналізу ситуації. На цьому етапі розробки програмний робот здатний лише виявляти змодельовані структуровані дані та виконувати операції на основі чітко визначених параметрів. Інакше кажучи, у сфері бухгалтерського обліку повна або часткова роботизація – це переважно стандартизована функція, зокрема збір та обробка основних даних, складання фінансової звітності, які здійснюються за певними правилами (алгоритмами).

Технологія блокчейн. Блокчейн пов'язаний з революцією в інформаційній інфраструктурі, яка лежить в основі фінансових послуг та багатьох інших сфер бізнесу. Використання технології блокчейн призводить до створення журналу транзакцій або книги в цифровому середовищі [7]. Однак збережені дані не можна змінити чи видалити, оскільки кожна нова подія підтверджується історією попередніх подій. Таким чином, технологія блокчейн дозволяє створити базу даних з високим рівнем захисту від підробки або знищення записів для приховування певних функцій.

Деякі джерела вказують на те, що блокчейн використовував сучасну криптографію, щоб дозволити консалтинговим організаціям використовувати спільну інфраструктуру для зберігання баз даних. Іншими словами, ця технологія створює умови для відображення обох сторін угоди одночасно в генеральному менеджері в режимі реального часу, навіть якщо кожен бухгалтер і аудитор, кожна компанія веде власну базу даних. Основними перевагами технології блокчейн є:

- забезпечення прозорості та абсолютної впевненості щодо прав власності, історії активів та наявності боргів;
- забезпечення цілісності облікової інформації шляхом інтеграції цієї технології у стандартні облікові процедури;
- підвищення ефективності за рахунок автоматичного виконання функцій функціонального контролю при виконанні цієї технології, заборони систематичного

дублювання ручних трудомістких видів діяльності, їх періодичної перевірки та виконання витратних перевірок;

– зменшення помилок за рахунок мінімізації залучення людей до виконання завдань бухгалтерського обліку;

– зменшення шахрайства, оскільки технологія блокчейн унеможливорює маніпулювання обліковими тегами [7].

Проте є деякі недоліки в технології блокчейн, які ставлять під сумнів ці перспективи. Наприклад, поточні недоліки Т. М. Соколової, П. І. Волошина та І. О. Петруніна поділяють на дві групи: економічні недоліки (висока енергетична залежність, високі витрати на створення та впровадження технології, зниження швидкості транзакцій при збільшенні навантаження системи та інші поширені загрози мережевим технологіям) [8]. До недоліків технології блокчейн можна віднести відсутність конфіденційності даних, різке зростання їх операційних витрат у міру збільшення кількості транзакцій, доступність альтернативних рішень без цих недоліків (включаючи децентралізовані бази даних).

Технологія роботи з великими масивами даних. Конкретні конкурентні переваги консалтинговим підприємствам може забезпечити використання технології великих масивів даних (Big Data). Інформаційна система бухгалтерського обліку зазвичай не відповідає критеріям для великих даних. Однак тут важливі наступні принципи роботи з ними: горизонтальна масштабованість (диференціація та деталізація даних в обчислювальних об'єктах призведе до збільшення кількості обчислювальних вузлів, на які ці дані розподіляються, а обробка повинна відбуватися без шкоди для продуктивності); відмовостійкість (кількість комп'ютерних вузлів в інформаційній системі окремої компанії відносно обмежена в порівнянні з кластерами Big Data і існує ймовірність виходу з ладу ІТ-обладнання, що потребує профілактичних заходів); розташування даних (як у Big Data, посилення розподіляються між кількома вузлами комп'ютера, фізично розміщуються на одному сервері та обробляються іншим). Тому підходи та методики, пов'язані з роботою з великими масивами даних, слід розглядати для застосування у сфері бухгалтерського обліку, і зокрема управлінського обліку. Наприклад, методи аналізу великих даних від McKinsey, міжнародної консалтингової фірми, що спеціалізується на вирішенні проблем стратегічного управління: методи класу інтелекту даних; змішування та інтеграція даних; імітаційне моделювання; візуалізація аналітичних та інших даних.

Інтернет речей. За словами експертів, великі масиви даних також генеруються в підприємствах завдяки впровадженню технологій Інтернету речей. Вважаємо, що впровадження даної технології відкриє нові можливості для вдосконалення організації первинного обліку на підприємстві. Таким чином, експлуатуючи машини та основні вузли, а також механізми машин з датчиками, виконавчими механізмами та контролерами, а також процесорами, формуються аналітичні дані в процесі виробництва. Їх належна обробка (наприклад, фільтрація за заданими параметрами та заповнення моделі даних) та передача в інформаційну систему обліку автоматично формують базу даних про стан обладнання та відповідних виробничих процесів. Це усуває необхідність складання та надсилання основних документів традиційним способом та забезпечує високу надійність та ефективність збору первинних даних. З цієї причини професійна діяльність консалтингових підприємств потребує зміни.

Висновки. Використання нових технологій є ключем до переходу до наступного етапу цифровізації економіки під назвою "Індустрія 4.0". Слід визнати, що за цих обставин розуміння хмарних технологій, блокчейнів, програмного забезпечення для автоматизації та інших супутніх технологій підвищує професійну цінність консалтингових підприємств у сучасних умовах та їх розвиток. У цьому контексті

важливо вчасно визначити перспективи професійного розвитку експерта з обліку та оподаткування та удосконалити їх підготовку. Таким чином, перспективи розвитку та впровадження технологій хмари, RPA, штучного інтелекту, блокчейну, великих масивів даних та Інтернету речей відповідають сучасним вимогам, які диктуються досягненнями цифрових технологій. Застосування новітніх технологій вимагає реорганізації обліку та контролю на підприємстві, веде до автоматизації окремих сфер професійної діяльності бухгалтерів, ставить перед собою завдання набуття нових навичок та вмінь, постійного вдосконалення.

1. Бардаш С.В. Внутрішній контроль інформаційних комп'ютерних технологій Інноваційна економіка. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek_2013_8_75 (дата звернення: 15.05.2022).
2. Король С.Я., Клочко А.О. Цифрові технології в обліку й аудиті. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drep_2020_1_31 (дата звернення: 05.05.2022).
3. Гаврилюк А. Яку ІС вибрати: в хмарі чи локальну? URL: https://golossokal.com.ua/cikavo/yaku-1s-vybraty-v_khmari-chy-lokal-nu.html (дата звернення: 06.05.2022).
4. ІС: Підприємство у хмарі – всі “за” і “проти”. URL: <https://csoprocom.com.ua/info/articles/1s-ukhmari-vsi-za-i-proti> (дата звернення: 05.05.2022).
5. Фролов В.І. Впровадження “хмарних” технологій в практику бухгалтерського обліку. Бухгалтерський облік і аудит. 2013. № 12. С. 45–49.
6. RPA_Robotic process automation. URL: <http://www.tadviser.ru/index.php> (дата звернення: 06.05.2022).
7. Ратинський В. В. Інформаційні технології в бухгалтерському обліку, перспективи та проблеми. URL: <http://efp.in.ua/uk/journal-item/297> (дата звернення: 06.05.2022).
8. Прохоров М.В. Як блокчейн змінить бухгалтерію. URL: http://bz.ligazakon.ua/magazine_article/BZ012012 (дата звернення: 07.05.2022).

References

1. Bardash, S.V. “Internal control of information computer technologies Innovative economy.” National Library of Ukraine named after VI Vernadsky, nbuv.gov.ua/UJRN/inek_2013_8_75. Accessed 15 May 2022.
2. Korol', S.Ya., and A.O.Klochko. “Digital technologies in accounting and auditing.” National Library of Ukraine named after VI Vernadsky, nbuv.gov.ua/UJRN/drep_2020_1_31. Accessed 5 May 2022.
3. Havrylyuk, A. “Which IC to choose: in the cloud or local?” *Golossokal*, golossokal.com.ua/cikavo/yaku-1s-vybraty-v_kh_mari-chy-lokal-nu.html. Accessed 5 May 2022.
4. “1C: En_terprise in the cloud – all the pros and cons.” *Csoprocom*, csoprocom.com.ua/info/articles/1s-ukhmari-vsi-za-i-proti (accessed 5 May 2022).
5. Frolov, V.I. “Implementa_tion of “cloud” technologies in accounting practice.” *Accounting and auditing*, vol. 12, 2013, pp. 45-49.
6. “RPA_Robotic process automation.” *Tadviser*, www.tadviser.ru/index.php. Accessed 6 May 2022.
7. Ratyns'kyj, V.V. “Information technology in accounting, prospects and problems.” *Economics. Finances.Law*, efp.in.ua/uk/journal-item/297. Accessed 6 May 2022.
8. Prohorov, M.V. “How blockchain will change accounting.” *Bukhgalter i zakon*, bz.ligazakon.ua/magazine_article/BZ012012. Accessed 7 May 2022.

УДК 657.3

doi: 10.15330/apred.2.18.15-23

Бержанір І. А.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини,
Міністерство освіти і науки України,
кафедра фінансів, обліку та економічної безпеки,
вул. Садова, 2, м. Умань,